

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci žalobce M.V., nar. „X“, bytem „X“, zastoupeného Šárkou Línkovou, advokátkou se sídlem Jiráskova 972, 530 02 Pardubice, proti žalované České správě sociálního zabezpečení se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 4. 2015, č.j. „X“/46091-KRM,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 4. 2015, č.j. „X“/46091-KRM, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit do 14 dnů od právní moci tohoto rozsudku žalobci k rukám jeho zástupce Šárky Línkové, advokátky, náklady řízení ve výši 4.719 Kč.

O d ů v o d ň ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení uvedeným ve výroku I tohoto rozsudku byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze 11. 3. 2015, č. j. „X“, jímž Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení

Pardubice (dále též „OSSZ Pardubice“) ze dne 26. 2. 2015 **ani podle posudku České správy sociálního zabezpečení** ze dne 23. 4. 2015 **žalobce není invalidní. Míra poklesu jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla oběma posudky shodně stanovena na 30 %**, přičemž posuzující lékaři v obou případech dospěli k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 4c (středně těžké postižení, depresivní či manické epizody středně těžké, dostatečně dlouhé remise, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit omezen) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), pro které se stanovuje procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 %.

Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu rozhodnutí uvedeného ve výroku I tohoto rozsudku v plném rozsahu, přičemž namítal, že skutková zjištění žalované jsou nesprávná, neboť je invalidní. Žalobce zejména poukázal na skutečnost, že se od r. 2008 léčí s bipolární afektivní poruchou, v poslední lékařské zprávě ze dne 19.5.2015 ošetřující lékař žalobce uvedl, že zdravotní stav žalobce není dobrý, nedovoluje mu, aby vykonával dřívější zaměstnání, a proto by bylo žádoucí, aby žalobci byla přiznána „*nějaká forma důchodu*“. Žalobce též upozornil na lékařskou zprávu MUDr. Slobodové ze dne 21.5.2015, dle které má žalobce těžkou sluchovou poruchu, přičemž ztráta jeho sluchu činí 86,8 %. Žalobce nemůže pracovat v hlučných prostorech. Jelikož je „vyučený strojař“, je na trhu práce téměř neuplatnitelný.

Žalovaná se k žalobě nevyjádřila.

Soud o žalobě uvažil následovně:

Podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „*jinou vadou řízení před soudem*“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.2.2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se

a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo

b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak **posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkovi řízení udávaným potížím, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). **Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává.** Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti posudku**

– srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 - 26, a mnohé jiné), případně - namítá-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

Z důvodů shora popsaných soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 30. 7. 2015. **V PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů psychiatr MUDr. Tereza Szymanská.** PK MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u Lékařské posudkové služby OSSZ Pardubice, ze spisové dokumentace vedené pro žalobce u České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, oddělení posudkové služby, ze zdravotní dokumentace žalobce zapůjčené od ošetřujících lékařů žalobce, z nálezů přiložených k žalobě a z vlastního přešetření žalobce při jednání posudkové komise dne. **PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení,** za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru psychiatrie, tj. medicínské specializace, kam spadá léčba dominantního postižení žalobce (viz níže). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů, přičemž bylo provedeno vlastní přešetření žalobce odborným lékařem z oboru psychiatrie. **PK MPSV tudíž měla dostatečné množství podkladů** k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl.

Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce považovala PK MPSV bipolární afektivní poruchu, t. č. s dlouhodobě trvající depresivní fází s přechodem do chronicity. Po funkční stránce hodnotila postižení žalobce jako středně těžké. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce stanovila podle kapitoly V, položky 4c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. **na 40 %.** Uvedenou procentní míru poklesu pracovní schopnosti zvolila PK MPSV vzhledem k charakteru a k průběhu základního onemocnění s přihlédnutím k ostatním objektivně doloženým obtížím středoškolsky vzdělaného žalobce. Na rozdíl od posudkových lékařů žalované PK MPSV hodnotila dopad kombinace duševního a smyslového postižení jako závažnější ve srovnání s výše uvedenými posudky žalované. Žalobce dle pracovní anamnézy opakovaně v práci selhává a vzhledem k charakteru a k dosavadnímu průběhu onemocnění by vystavení žalobce běžné pracovní zátěži s vysokou pravděpodobností vedlo k dalším relapsům. Žalobce je schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně nižšími nároky na psychické a smyslové schopnosti.

Datum vzniku invalidity I. stupně stanovila PK MPSV nálezem z kontroly v psychiatrické ambulanci dne 25. 3. 2015, ze kterého je již dle PK MPSV patrné, že onemocnění s vysokou pravděpodobností přechází do chronicity, trvá výrazná pracovní insuficience, je již patrný defekt především v oblasti emoční.

Účastníci řízení neměli vůči posudku PK MPSV žádné výhrady.

Z výše uvedeného je zřejmé, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, ve světle závěrů PK MPSV neobstojí (srov. § 3 správního

řádu).¹ Žaloba tak byla důvodná, a proto krajský soud žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal proti žalované, která ve věci úspěch neměla, právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) tvořených:

- a) odměnou advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání před soudem /§ 11 vyhl. č. 177/1996 Sb./) dle § 7 bodu 3. ve spojení s § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 3.000 Kč (3 x 1.000 Kč),
- b) paušální náhradou hotových výdajů advokáta za 3 úkony právní služby po 300 Kč ve výši 900 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání před soudem /§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./),
- c) daní z přidané hodnoty ve výši 21 % DPH (819 Kč), neboť advokát žalobce je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.)

Celkové náklady řízení tedy činí 4.719 Kč.

Platební místo („k rukám zástupce žalobce“) bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.

P o u č e n í :

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

¹ Řízení ve věcech dávek důchodového pojištění upravuje část šestá hlava druhá zákona č. 582/1991 Sb. v ustanoveních §§ 81 – 90. Kromě speciálních ustanovení této části se pro řízení o dávkách použije správní řád s výjimkami uvedenými v § 85a zákona, tedy s vyloučením ustanovení o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí a zpravidla též i ustanovení o oznámení zahájení řízení z moci úřední. Odlišně je rovněž stanovena lhůta pro rozhodnutí (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 3 Ads 99/2012 – 33). **Při posouzení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod je proto žalovaná povinna postupovat v souladu s požadavky zákonnosti, zákazu svévole a zásady materiální pravdy** (§ 2 odst. 1, 2 a § 3 správního řádu; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2014, č. j. 5 Ads 94/2014 - 22).

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 7. září 2015

Aleš Korejtko v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová